

Zlatan Omerspahić¹

PRIKAZ KNJIGE: „OCJENA MEDIJSKOG RAZVOJA U BOSNI I HERCEGOVINI BAZIRANOG NA UNESCO INDIKATORIMA MEDIJSKOG RAZVOJA“

Gdje prestaje pravo na slobodu medijskog izvještavanja i sloboda govora, a počinje zaštita privatnosti pojedinca? U kom trenutku interes pojedinca prevagne nad interesom javnosti? Ovo su samo neka od pitanja koja je svaka osoba postavila sebi nebrojeno puta, informišući se o aktuelnim događajima putem medija.

Mediji u životu savremenog čovjeka imaju izuzetno važnu ulogu. Danas je gotovo nemoguće zamisliti svakodnevnici u kojoj se bilo neposredno, bilo posredno, ne susretnemo sa različitim oblicima medijskog izvještavanja i uticaja na naše živote. Prejednostavno bi bilo medije shvatiti kao određenu metodu ili sredstvo koje nam služi za prenos i dobijanje informacija. To je jedan kompleksan sistem koji se sastoji od regulatornog okvira propisanog od strane nadležnih državnih tijela, medija koji primjenjuju donesene propise i krajnjih korisnika koji se putem medija informišu o različitim aspektima društvenih procesa koji obuhvataju politiku, ekonomiju, sport, kulturu...

Poseban značaj mediji imaju za države u tranziciji. U tranzicijskom procesu svake države, pa tako i Bosne i Hercegovine, u trenucima dok prelazimo sa jednog mesta, na kojem kao država ne želimo da budemo, do drugog mesta u razvoju koje smo postavili kao cilj, održati medije i medijske slobode na zavidnom nivou je veliki izazov. Veliki doprinos u očuvanju tog nivoa svakako ima i naučno-istraživački rad.

Potkraj prošle godine, tri autora Anja Gengo, doc. dr. Enis Omerović i dr. sc. Kristina Ćendić su bosanskohercegovačkoj, regionalnoj, ali i široj javnosti učinila dostupnim knjigu pod nazivom *“Assessment of Media Development in Based on UNESCO’s Media Development Indicators United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization Bosnia and Herzegovina”* („Ocjena medijskog razvoja u Bosni i Hercegovini, baziranog na UNESCO indikatorima medijskog razvoja“) koja je rađena u saradnji Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici i Centra za medijsko pravo Bosne i Hercegovine, a izdata je pod pokroviteljstvom UNESCO-a. Posebno plijeni i raduje činjenica da je ova knjiga rezultat dvogodišnjeg rada u kojem su učešće uzeli profesori, stručnjaci iz oblasti medijskog prava, te studenti istraživači koji su dali nemjerljiv doprinos da knjiga sadrži sve relevantne informacije o razvoju medijskog prava u Bosni i Hercegovini.

Knjiga je podijeljena u pet poglavlja, gdje na kraju svakog od tih poglavlja,

¹ Mag. iur., Teaching assistant at the Faculty of Law, University of Zenica.

autori predlažu konkretne preporuke kojima će se postojće stanje razvoja medijskog prava u Bosni i Hercegovini poboljšati, što ovu studiju čini još više značajnom. Prije elaboracije tema u poglavlјima, autori daju pregled osnovnih ključnih indikatora temeljem kojih procjenjuju razvoj pojedinog obrađivanog aspekta što predstavlja osnov za pomenute preporuke koje se nalaze na kraju svakog od poglavlja.

Prvo poglavlje knjige nosi naslov *A system of regulation conducive to freedom of expression, pluralism and diversity of the media*, i u njemu se, kao svojevrsnom uvodnom dijelu, čitatelji upoznaju sa važećim regulatornim okvirom koji direktno i indirektno utiču na razvoj medijskog prava u Bosni i Hercegovini. Obrađuju se vrlo važni aspekti medijskog prava poput prava na pristup informacijama, prava na slobodu izražavanja. Također, analiziraju se i negativni uticaji na medije koji ograničavaju i ugrožavaju medijske slobode poput cenzure, ali i akcentiraju neusklađenosti zakonskih odredbi koje regulišu pitanje medijskih sloboda.

U drugom poglavlju knjige “*Plurality and diversity of media, a level economic playing field and transparency of ownership*”, autori se bave pitanjem pluraliteta medija, nivoom podrške koju države daje razvoju medija, te transparentnosti u pogledu vlasničke strukture medija kao i procesom dobijanja licenci za rad od strane nadležnih državnih tijela.

Treći dio knjige pod nazivom *Media as a platform for democratic discourse* rezerviran je za analizu značaja medija kao šireg društvenog foruma za razvoj demokratske misli u društvu. Autori istražuju važan aspekt medija i daju odgovor na pitanje koliko i na koji način njihov rad utiče na poboljšanje razvoja demokratskih principa u društva posebno kroz prizmu marginaliziranih grupa.

Kvalitetne medije nije moguće imati u društvu koje ne ulaže u njihovu edukaciju i razvoj. Upravo se autori u četvrtom dijelu knjige *Professional capacity building and support for institutions that underpin freedom of expression, pluralism and diversity* bave institucionalnom podrškom medijima i mogućnostima za edukacijom i dalnjim razvojem kroz utvrđene programe edukacije.

U posljednjem poglavlju knjige *Infrastructure capacity is sufficient to support independent and pluralistic media* autori se bave istraživanjem da li je dostatna infrastruktura medija u Bosni i Hercegovini kako bi adekvatno odgovorili na zahteve i ulogu koju mediji imaju u svakom društvu.

Iz preporuka datih na kraju svakog poglavlja knjige vidljivo je da je pred Bosnom i Hercegovinom dug put u postizanju zavidnog nivoa razvoja medija i medijskih sloboda. Za pravljenje većeg iskoraka potreban je angažman cijele društvene zajednice koji će obuhvatiti državne institucije, akademsku zajednicu i nevladin sektor. Knjiga, koja je zahvaljujući predanom radu autora ugledala svjetlo dana, predstavlja važan iskorak u toj borbi. Svojim sadržajem i predloženim preporukama može biti od koristi svima koji se bave medijskim pravom. Nadamo se da će neke od ovih preporuka naći svoje mjesto u izmjenama i dopunama propisa koji regulišu medijsko pravo u Bosni i Hercegovini.